

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

în camera de consiliu, fără citarea părților, a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul Balaban Serghei în numele petiționarei Babu Ana, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 septembrie 2020.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de recurs în anulare de la 13.11.2020 până la 21.04.2021.

a c o n s t a t a t :

1. La data de 23 mai 2020, avocatul Balaban Serghei în numele învinuitei Babu Ana, a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central, o plângere prin care a solicitat anularea ordonanței procurorului-interimar al Procuraturii raionului Cantemir Panea Eduard, din 06 mai 2020, emisă privind plângerea împotriva ordonanței procurorului-delegat în Procuratura raionului Cantemir Enachi Gheorghe din 26 martie 2020, pe motiv că nu este motivată și s-a examinat sub alte aspecte neinvocate.

În motivarea plângerii a invocat că, la data de 09 noiembrie 2017, din cauza penală nr. 201243807 pornită la 10 octombrie 2012, a fost disjunsă în procedură separată, materialele în privința lui Babu Ana și prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 06 septembrie 2018, ultima a fost recunoscută ca bănuț în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de alin. (2) lit. b), d), art. 165 și alin. (2) lit. c), art. 206 Cod penal. Ulterior, prin ordonanța de punere sub învinuire din 05 decembrie 2018, adoptată de procurorul-șef al Procuraturii raionului Cantemir Adrian Procoavă, Babu Ana a fost pusă sub învinuire în baza alin. (2) lit. b), d), art. 165 și alin. (2), lit. c), art. 206 Cod penal.

În ordonanța de punere sub învinuire, procurorul contrar prevederilor art. 181 Cod de procedură penală și art. 6 § 3 lit. a) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nu a indicat în conținutul ordonanței existența bănuții rezonabile privind săvârșirea infracțiunilor imputate de către Babu Ana. Totodată, nu a fost indicat

caracterul verosimil al bănuielii rezonabile, precum și circumstanțele de fapt în vederea confirmării bănuielii rezonabile și probele ce confirmă existența acestora. În ordonanța de punere sub învinuire, procurorul nici nu a indicat circumstanțele de fapt, care au servit ca temei pentru punerea lui Babu Ana, sub învinuire. Din acest fapt rezultă că, Babu Ana nu a fost informată în termenul cel mai scurt și în mod amănunțit despre natura și cauza acuzației aduse, contrare prevederilor art. 281 Cod de procedură penală și art. 6 din Convenția.

La fel, în ordonanța de punere sub învinuire, procurorul nici nu a indicat probele care confirmă existența bănuielii rezonabile privind săvârșirea de către Babu Ana, a infracțiunilor ce i-au fost incriminate. Neindicarea acestor circumstanțe în ordonanța de punere sub învinuire, privează învinuita Babu Ana, în invocarea eventualei apărări împotriva învinuirii aduse. Respectiv, învinuirea adusă lui Babu Ana, este una vădit nefondată, este una dură și calomnioasă precum și este una neclară și neprobată.

Într-o manieră asemănătoare, a fost examinată și de către procurorul ierarhic superior, plângerea apărării, prin care s-a limitat doar la indicarea faptului că, ordonanța de punere sub învinuire nu poate fi contestată. De aici rezultă că, procurorul-șef interimar al Procuraturii raionului Cantemir Eduard Panea, a examinat plângerea apărării împotriva ordonanței procurorului delegat în Procuratura raionului Cantemir Enachi Gheorghe, sub un alt aspect decât cel invocat în plângere.

2. Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 19 iunie 2020, a fost admisă plângerea înaintată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, și a fost declarată nulitatea ordonanței procurorului-delegat în Procuratura raionului Cantemir Enachi Gheorghe din 26 martie 2020, prin care s-a respins cererea avocatului Balaban Serghei în numele petiționarei Babu Ana, în cadrul cauzei penale nr. 2017430490 și a ordonanței procurorului Procuror-șef interimar al Procuraturii raionului Cantemir Panea Eduard din 6 mai 2020, prin care s-a respins ca inadmisibilă și neîntemeiată plângerea depusă de avocatul împotriva ordonanței din 26 martie 2020.

De asemenea, procurorul a fost obligat să lichideze încălcările depistate și redate în conținutul încheierii și respectiv, în dependență de circumstanțele stabilite, să se adopte o hotărâre în condițiile legii.

3. Nefiind de acord cu încheierea menționată, procurorul a declarat recurs prin care a solicitat casarea încheierii cu rejudecarea cauzei și adoptarea

unei noi decizii, prin care plângerea avocatului Balaban Serghei în numele petiționarei Babu Ana, să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de fond a omis faptul că, ordonanța de punere sub învinuire din 10 iulie 2019, a fost adusă la cunoștință învinuitei Babu Ana, în prezența apărătorului acesteia, fapt certificat prin semnăturile aplicate pe ordonanța respectivă. Prin admiterea plângerii și anularea ordonanțelor procurorului și procurorului ierarhic superior, instanța de fond a obligat procurorul la efectuarea unei acțiuni procesuale neprevăzute de legislația procesual-penală. Or, normele legislației procesual-penale în vigoare în afară de aducerea la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire, nu prevede alte acțiuni procesuale în sensul dezbaterii sau expunerii în scris a motivării ordonanței de punere sub învinuire. Totodată, admitând plângerea în cauza instanța de fond nu a indicat de care prevederi legale s-a condus la admiterea acesteia, precum și nu a specificat modalitatea executării încheierii adoptate.

Argumentele apărării precum că, în ordonanța de punere sub învinuire nu se descrie bănuiala rezonabilă privind săvârșirea de către Babu Ana, a infracțiunilor incriminate, reprezintă doar poziția subiectivă a apărării și nu pot servi temei pentru schimbarea sau concretizarea învinuirii. Chestiunile invocate de către apărare urmează să fie dezbătute într-un proces contradictoriu prin finalizarea urmăririi penale. Totodată, obligarea procurorului să efectueze anumite acțiuni sau să emită unele acte neconforme normelor procesual-penale, constituie o ingerință în fondul cauzei cu obligarea procurorului de a prezenta și a divulga anumite probe administrate în cadrul urmăririi penale, înainte de finisarea acesteia.

Potrivit practicii judiciare naționale, ordonanța de punere sub învinuire nu este pasibilă de a fi atacată la judecătorul de instrucție, deoarece punerea sub învinuire este o acțiune legată de desfășurarea normală a urmăririi penale și prin sine nu afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei. Din considerentele menționate consideră că, recursul declarat urmează să fie admis, cu casarea încheierii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri prin care plângerea să fie respinsă ca neîntemeiată.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 septembrie 2020, a fost respins ca fiind nefondat recursul ordinar declarat, cu menținerea încheierii fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța a indicat că, încheierea primei instanțe este una legală și întemeiată și urmează să fie menținută, or,

procurorul ierarhic inferior cât și cel ierarhic superior, au examinat cererea avocatului Serghei Balaban, privind explicarea învinuirii, prin prisma contestării ordonanței de punere sub învinuire, ceea ce nu corespunde situației de fapt. Astfel, în cererea depusă, avocatul Serghei Balaban, a cerut explicarea ordonanței de punere sub învinuire și nu a contestat această ordonanță. Reieșind din conținutul ordonanței de punere sub învinuire, instanța de recurs a conchis cu certitudine că, învinuirea adusă lui Babu Ana, este una vagă și neclară, și necesită de a fi explicată.

Astfel, prin prisma prevederilor imperative ale legii procesual-penale, instanța de recurs a conchis că, recursul declarat de către procuror este unul inadmisibil, or, a fost declarat împotriva unei încheieri nesusceptibile de a fi atacată.

Totodată, instanța de recurs a indicat că este oportun de a se interveni cu anumite precizări referitor la soluționarea fondului cauzei de către judecătorul de instrucție.

Astfel, judecătorul de instrucție eronat a soluționat fondul cauzei, însă prin prisma faptului că, încheierea în speță este irevocabilă de la pronunțare, este în imposibilitate de a se interveni în soluția instanței de fond.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar a menționat că, judecătorul de instrucție eronat a soluționat în fond plângerea depusă de avocatul Balaban Serghei în numele petiționarei Babu Ana, precum și eronat a concluzionat asupra temeiniciei acesteia, din următoarele considerente.

Conform alin. (1) și (2), art. 313 Cod de procedură penală, plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuț, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege. (2) Persoanele indicate în alin. (1) sunt în drept de a ataca judecătorului de instrucție: 1) refuzul organului de urmărire penală: a) de a primi plângerea sau denunțul privind pregătirea sau săvârșirea infracțiunii; b) de a satisface demersurile în cazurile prevăzute de lege; c) de a începe urmărirea penală; d) de a elibera persoana reținută pentru încălcarea prevederilor art. 165 și 166 din prezentul Cod; e) de a elibera persoana deținută cu încălcarea perioadei de reținere sau a perioadei pentru care a fost autorizat arestul. 2) ordonanțele

privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală; 3) alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

Respectiv, legislatorul a prevăzut în mod expres care acțiuni ale organului de urmărire penală sau a organului care efectuează activitatea specială de investigații, pot fi contestate judecătorului de instrucție.

Instanța de recurs ordinar a conchis că, în situația din speță, solicitarea invocată nu se încadrează în prevederile alin. (2), art. 313 Cod de procedură penală, iar judecătorul de instrucție în mod eronat a purces la judecarea în fond a plângerii depuse de către avocatul Balaban Serghei în numele petiționarei Babu Ana. În acest sens, instanța de recurs a ajuns la concluzia că este greșită poziția apărătorului petiționarei Babu Ana, avocatul Gheorghe Josu, invocată în ședința instanței de recurs, precum că ordonanțele procurorului ierarhic inferior și a celui ierarhic superior, sunt pasibile contestării la judecătorul de instrucție. Or, poziția acestuia nu este susținută în drept, ci din contra se combate prin prevederile legislației procesual-penale naționale în vigoare.

De asemenea, instanța de recurs ordinar a menționat că, potrivit practicii judiciare privind practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale, pot fi contestate doar acele acțiuni ale organului de urmărire penală și a organului care efectuează activitatea specială de investigații, care încalcă drepturile constituționale ale persoanei.

La caz nu s-a stabilit că, în cadrul urmăririi penale au fost încălcate drepturile constituționale ale petiționarei Babu Ana. În acest sens, instanța de recurs ordinar a stabilit ca fiind întemeiate argumentele procurorului, precum că ordonanța de punere sub învinuire a fost adusă la cunoștință petiționarei Babu Ana, în prezența apărătorului și în acel moment nu au fost înaintate careva obiecții referitor la esența învinuirii. Faptul respectiv se confirmă prin copia ordonanței de punere sub învinuire anexată la materialele cauzei (f/d 22).

În ordonanța respectivă, petiționara Babu Ana, cu semnătura sa proprie a certificat că, i-a fost explicat conținutul ordonanței de punere sub învinuire și nu a avut careva obiecții în acest sens. La fel și avocatul prezent a consemnat același fapt.

Mai mult decât atât, instanța de recurs a subliniat că, cererea privind explicarea ordonanței de punere sub învinuire a fost depusă la procuror, odată cu intervenirea în proces a avocatului Balaban Serghei. Totodată, în ședința instanței de recurs, apărătorul petiționarei Babu Ana, avocatul Josu Gheorghe,

a declarat că, la momentul depunerii cererii privind explicarea ordonanței de punere sub învinuire de către avocatul Balaban Serghei, în interesele petiționarei Babu Ana, ultima nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, nu este clar pentru cine s-a solicitat explicarea ordonanței de punere sub învinuire, pentru însăși petiționara Babu Ana, sau pentru avocatul Balaban Serghei, care a intervenit în proces penal.

Cu atât mai mult în plângerea depusă în adresa judecătorului de instrucție avocatul Balaban Serghei, indică că, din cele indicate în ordonanțele procurorului de respingere a cererii de explicare a ordonanței de punere sub învinuire, părții apărării nu-i este clar pe ce circumstanțe s-a bazat procurorul la înaintarea învinuirii petiționarei Babu Ana și din acest motiv partea apărării nu-și poate valorifica pe deplin dreptul la apărare.

Această abordare a apărătorului este una în detrimentul petiționarei Babu Ana, or, orice eroare comisă de către organul de urmărire penală sau instanța de judecată, urmează să fie suportat de către stat și respectiv nu poate fi pusă pe seama persoanei inculpate.

În această ordine de idei, instanța de recurs a admis ca întemeiate argumentele procurorului precum că, normele legislației procesual-penale naționale, nu prevăd o astfel de acțiune procesuală cum ar fi explicarea în scris a ordonanței de punere sub învinuire, cum s-a solicitat în plângerea depusă de către avocatul Balaban Serghei în numele petiționarei Babu Ana. Cu atât mai mult nu prevede un drept al avocatului de a obliga procurorul la înaintarea unei învinuiri concrete, persoanei drepturile căreia el le apără, cu indicarea vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică corectă a faptei. Or, o astfel de apărare a intereselor petiționarei Babu Ana, este în detrimentul acesteia.

Legislația procesual-penală internă prevede că, în momentul aducerii la cunoștință persoanei învinuite, a ordonanței de punere sub învinuire, acesteia i se explică de către procuror în mod verbal esența învinuirii aduse, redate în ordonanța de punere sub învinuire și i se propune să facă declarații în sensul învinuirii aduse. O altă procedură specială de explicare a esenței învinuirii aduse, normele legislației procesual-penale nu prevăd, de aceea este întemeiată poziția procurorului, privind inexistența unei astfel de proceduri efectuarea căreia s-a solicitat.

La caz, de către procuror, la data de 10 iulie 2019, în prezența apărătorului petiționarei Babu Ana, i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, fiindu-i explicat și conținutul acesteia, fapt consemnat prin

semnăturile petiționarei și apărătorului acesteia. Astfel, au fost respectate întocmai drepturile constituționale ale petiționarei, în ceea ce ține de informarea despre faptele în care este învinuită.

5. Decizia instanței de recurs ordinar este atacată cu recurs în anulare de către avocatul Balaban Serghei în numele petiționarei Babu Ana prin care solicită casarea parțială a deciziei în partea expunerii asupra cererii de recurs declarată de către procuror și pronunțarea în această parte o nouă hotărâre de excludere a acestor expuneri.

În motivarea recursului în anulare invocă că decizia pronunțată de către instanța de recurs este contradictorie și ilegală, or, motivarea precum că *„abordarea apărătorului este în detrimentul petiționarei Babu Ana, or, orice eroare comisă de către organul de urmărire penală sau instanță de judecată este suportată de către stat și respectiv nu poate fi pusă pe seama inculpatei”* demonstrează că instanța nu a intrat în esența problemei.

De asemenea, avocatul susține că, concluzia instanței de recurs precum că, instanța de fond eronat a examinat plângerea apărării în temeiul art. 313 Cod de procedura penală, este greșită, or, înaintarea unei acuzații necare și solicitarea de a fi explicată învinuirea face parte anume din dispozițiile articolului dat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de către avocatul Serghei Balaban petiționara Babu Ana în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

În temeiul art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la

judicarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 septembrie 2020, adoptată în ordinea art. 447-449 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei nominalizate, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 453, 456 alin. (1) Cod de procedură penală,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursului în anulare, declarat de către avocatul Serghei Balaban în numele petiționarei Babu Ana, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 septembrie 2020, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 aprilie 2021**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan